

Dei conderent; vel patriarchæ et justi qui ante legem et etiam posthac sub lege vixerunt, quum isti omnium primi futuram Christi Ecclesiam salvifica fide cœperint constituere. De fidelibus et Apostolis (1) in supp. capp. sermo late fuit; nunc vero de antiqui fœderis justis et fidelibus nonnihil dicendum venit.

Et primum arca Testamenti quæ de lignis setim imputribilibus compacta, Deo jubente, fuit, cedrus et cypressus quæ nunquam carie lœduntur, sol et luna quæ sui fulgoris incorruptibilitate pollent, et alia quæ innumera prope sunt patriarcharum prophetarumque symbola Virginis Assumptionem in vet. Testamento præsignarunt. Insuper Elias ascendentem nubeculam conspexit, et Virginem paritaram cœlico rore Messiam in spiritu cognovit, præcepitque filiis suis, ut hanc Virginem tamquam matrem et patronam singularem venerarentur et colerent, quod omnibus ipsi modis studuerunt operibus adimplere. Virginis assumptæ typus illa nubecula fuit; nam instar hujus post Christum in anima et corpore cœlum regnatura concedit. Veritatem autem figuræ mire probavit eventus. Post ascensionem namque Christi ab Apostolis filii Eliæ baptizati, intelligentes plane my-

(1) Cum autem Ecclesia primitiorum quoad Apostolos ad diem usque Pentecostes extiterit, peti facile potest, num ante Pentecosten Deiparentis Assumptionem dignoverint Apostoli. Cui rationis hujus munimine fulti respondemus: affirmative probabiliter. In eis quippe 40 diebus *de regno Dei*, seu de Ecclesia constabilienda et ædificanda cum suis Apostolis colloquebatur Christus. Omisisset autem de nobili ac præcipuo corporis Ecclesia membro colloqui, de Virgine nempe quæ collum Ecclesie nuncupatur et est? Quemadmo-

sterium illud fuisse impletum, quod fuerat Eliæ in monte Carmeli revealatum, de monte Carmeli descendentes per Galilæam, Samariam et Judæam fidem Christi constantissime sparsebunt, et in honorem Mariæ paulo postquam in cœlum assumpta est, in declivio montis Carmeli oratorium fabricarunt. Ad quod convenientes quotidie ritibus, piis precationibus ac laudibus B. Virg. Mariam assumptam colebant. Hinc fratres Carmelite.

Ast de his aliisque figuris in 2^a parte fusori calamo pertractabimus. Quam ob rem ab illis discutiendis et expoundendis supersedemus, ne acta multoties agamus. Hisce perpensis, abunde videtur innui per *Ecclesiam primitiorum*, de qua tanta cum pompa loquitur Apostolus, corporea in cœlum Deiparentis Assumptio.

Caput III.

Ecclesia Purgans et Triumphans.

1. De utraque seorsim, ne parere confusionequeant. Initium ducamus a prima, videlicet ab Ecclesia purgante. B. Virgo in Assumptione sua e purgatorio multas animas eduxit et ad cœlum duxit. Bernardinus de Bustis, insignis Deiparæ Virginis encomiastes, de Ordine minorum, in suo Mariali

dum autem omnes ferme Virginis prærogative in Sac. Biblis passim reperiuntur assertæ, si ejus Assumptionem tantummodo demas; de hac igitur opus erat cum Apostolis præcipe sermonem haberet. — Præterea: hæc Assumptionis veritas constabiliter dogmaticæ potest; qualiter autem hoc fieri queit, nisi primitus veritatem hanc et illo probabiliter 40 dierum curriculo suis revelasset Apostolis Ille qui complere divinam Revelacionem missus est? Attamen ista sapientibus et doctoribus discutienda relinquimus.

narrat, B. M. Virginem morituram et in cœlum ituram a Filio petuisse, ut omnes animas quæ in purgatorio detinebantur, secum ad cœlestem gloriam deducere posset: quod eam obtinuisse Joannes Gerson parisiensis magnus Cancellarius diserte docet et asserit, in die Assumptionis B. Mariæ Virginis ingentem animarum multitudinem de pœnis purgatoriereptam esse, quæ ovantem Deiparam et ad Filii dexteram ascendentem comitata est. Hujus autem rei rationem assignat; quia scilicet tunc Regina coronabatur, Regina inquam misericordiæ, Domina gratiæ, ad cujus coronationem captivis veniam dare parerat (1).

Et non tantum ea vice, qua beata Virgo in cœlum assumpta est, animarum e purgatorio liberationem obtinuit; sed quotiescumque solemnitas hæc Assumptionis B. M. Virginis ab Ecclesia singulis annis celebratur, in gratiam Virginis eo die in cœlum assumptæ maximus animarum numerus e purgatoriis flammis liberatur. Quod non assererem, si hujus rei testem omni prorsus exceptione majorem non haberem, sanctum videlicet Petrum Damianum, S. R. E. cardinalem, in clytum universæ Ecclesiæ doctorem, pietate, sapientia, eruditionis copia, et insignium PP. atque DD. auctoritate clarissimum. Iste sequens hac de re testimonium perhibet (2). Religiosus plane presbyter Joannes rem mihi retulit ante paucos annos Romæ contigisse, quam narro. In Assumptione scilicet Dei Genitricis Mariæ cum nocturno tempore romanus po-

(1) Super *Magnificat*, tract. 4.

pulus juxta morem orationibus et litanias insisteret, et accensis luminibus diversarum regionum ecclesias perlustraret, mulier quædam in basilica quæ est ad honorem ejusdem B. Virginis, in Capitolio constituta, commarem suam vidit ab anno fere vita functam. Illa protinus inquisivit: Num defuncta es? qua respondente: Ipsa sum; et quomodo, inquit, tibi nunc est? ait: Usque hodie non levis me pœna constrinxit; verum hodie Regina mundi pro nobis preces fudit, meque cum multis aliis de locis pœnalibus liberavit; tantaque multitudo per interventionem ejus hodie fuit de tormentis erepta, ut numerum totius romanæ plebis excedat. Unde sacra Dominæ nostræ gloriose dicata passim loca visitamus, actionesque illi gratiarum pro tot tantisque misericordiæ beneficiis alacres exhibemus. Hisce dictis, suam prophetia visionem comprobans, ex ejus oculis evanuit.

2. His modo prælibatis, ita rationcinari collibet: cur istæ animæ purgantes quam aliæ, in hoc potius Assumptionis festo quam in aliis eripiuntur a flammis? Duce solummodo ratione fatendum, quod nonnullæ animæ purgantes Marianum privilegium assidua meditatione rimentur atque profiteantur, et assumptam cum corpore Virginem ac ipsum met proinde Deum immensæ charitatis ardore complecantur, qua, veluti cordis igneo æstu, et illic parvæ remittuntur culpæ. Id tenet ejusque rationem reddit magnus Aquinas, inquiens: « Oportet dicere, quod venialia remittuntur eis (existentibus in purgatorio)

(2) Lib. 3, epist. 52.

post hanc vitam etiam quantum ad culpam, eo modo, quo remittuntur in hac vita, scilicet, per actum charitatis in Deum, repugnantem venialibus in hac vita commissis. Quia tamen, post hanc vitam non est status merendi, ille dilectionis motus in eis tollit quidem impedimentum venialis culpæ, non tamen meretur absolutionem vel diminutionem pœnæ sicut in hac vita (1). »

Hocce momentum quod supra retulimus haud parvi ponderis est. Ipse met Roussoujus (2) eum non humana sed divina virtute pollentem agnoscit, qui, dum patitur (sermonem de martyribus habet), aliquam profitetur veritatem. Id autem de animis purgatorii martyribus quânta fatendum majori ratione sit, plane colligitur.

Alias rationes aperire possemus? maxime quidem; sed non est hic locus. Ecclesiam iccirco mœrore confectam relinquentes, illam conscedamus Ecclesiam æterna lœtitia perfruentem, cœlicum orbem, novam Jerusalem, Civitatem sanctam.

3. In ipso Missæ introitu faustissimum diem Assumptionis fidelibus proponit Ecclesia, cum ipsos ad sanctam, jucundam, suavemque lœlitiam hisce verbis pelliceat: « Gaudemus omnes in Domino, diem festum celebrantes sub honore B. M. Virginis, de cuius Assumptione *gaudent angeli*, et collaudant Filium Dei. » Hinc magnæ Dominæ, nec non ejus Filio statis vicibus hymnos dulcique sacrae laudis cantica militans triumphanti consociata psallit Ecclesia, et utraque

(1) Quæst. 7 de Malo, art. 11.

(2) In Æmil., tom. 3.

veritatem Assumptionis agnoscere venerarique fatetur. Cum Missa plane conspirat Officium, sub cuius initium recitantur antiphonæ: « Exaltata est S. Dei Genitrix super *choros angelorum* ad cœlestia regna. » Et inde: « Paradisi portæ per Te nobis aperiæ sunt, quæ hodie gloriosa cum angelis triumphas. » Pariter inter lectiones primi nocturni ex libro Canticorum Cantorum excerptas, per allegoriam responsoria graphicè describuntur, dicitur enim: « Quæ est ista quæ processit sicut sol, et formosa tamquam Jerusalem? Viderunt eam *filiae Sion* (nempe cœlites), et beatam dixerunt, et reginæ laudaverunt eam. » Et ad Laudes: « Assumpta est Maria in cœlum, *gaudent angeli*, laudantes benedicunt Dominum. » En proinde qualiter in Assumptione Virginis cum militante triumphans consocietur Ecclesia.

4. Aliud argumentum capit ex particularibus revelationibus: cum istæ a Deo sive immediate sive mediæ profluxerint, magnum nobis suppedant indicium, quid Ecclesia triumphans de aliqua sentiat veritate. Quæ profecto revelationes vel ab ipsis exorientis Ecclesiæ incunabulis magno penes fideles omnes in honore fuerunt, ita, ut ad rem nostram remeantes, frequenter Eusebius testetur in Chronico, de integrali Virginis Assumptione: *Sicuti multis revelatum est* (3). Et ut alias S. Elisabeth aliarumque revelationes prorsus omittam, aliqua mentione digna sunt, quæ S. Birgittæ nomine magnis laudibus

(3) Lib. II ad ann. 48 et alibi passim.

circumferuntur. In eis itaque legitur: « Sancta vidua igitur cœlitus illustrata monet, duo dumtaxat Christi nimis et Mariæ corpora glorificata in cœlesti patria reperiri (4). » Redditque Virgo Deipara rationem, cur initio non fuerit agnita ejus Assumptio cum anima et corpore: *Quia prius, inquit, stabilienda erat fides ascensionis Christi*. Quæ revelationes, quum eas probaverit atque commendaverit Ecclesia, viro theologo haud leve præstant super Ecclesia triumphante theologicæ rationis argumentum. Hoc ipsum dicendum est de pluribus miraculis quæ Deus pro Assumptione Virginis asserta patravit. Etenim si miraculum est *id quod fit præter ordinem totius naturæ creatæ* (2), sequitur verum miraculum nonnisi a Deo supremo totius naturæ Domino aut per se aut per ministros omnipotentiæ suæ patrari posse. Quoties proinde constiterit de vero miraculo, toties certi efficiuntur de illa veritate, in cuius favorem illud patratum fuit, nec non de mente cœlestis Ecclesiæ, a qua illud patratum fuit. Unum dumtaxat eligimus, quod Petrus Cluniacensis enarrat (3). Offerre Romani solebant in Vigilia Assumptionis in ecclesia *Sanctæ Marice Majoris* cereos aliquot satis grandes qui sub vesperam accendebarunt in memoria tanti Marianæ privilegi, quo Deus cum anima et corpore ad cœlum Deiparam evexit; cumque ad posteram diem arsissent, post secundas vespertas inventi sunt nihil penitus diminuti. Hoc miraculo

(1) Lib. VII Revel., cap. 26; nec non lib. I, cc. 8 et 9; et lib. VI, cc. 61 et 62.

(2) S. Thom. I p., q. 100, art. 4.

significare Deus voluit, ea quæ assumptæ Virginis obsequio impenduntur, sic divino placere Numini, ut ex eis nihil possit perire. Idque Deus fieri manifestum maluit, non in quolibet ignoto vel humili loco, non in qualibet vel quantalibet civitate, sed in ipsa Urbe orbis capite, non semel tantum, sed annuo potius recursu per centum et amplius annos, prout idem Petrus Cluniacensis testatur.

5. Ut autem liquidius innescat totius cœlestis Curiæ testimonium, innumeræ Patrum, Doctorum aliorumque scriptorum sententias, quæ in suis ad populum sermonibus aliisve lucubrationibus ubertim passimque leguntur, et quæ gloriosum B. Virginis ad cœlica regna triumphum aperiunt, congerere mihi libet, atque per os aureum tot illustrium virorum, quos Deus posuit in Ecclesia, ut suos ubique radios porrigerent, colloqui simul atque congaudere.

Cogita quam gloriosa ex hac valle miseriæ utriusque mundi Regina processerit, et quanto devotionis affectu tota in ejus occursum cœlestium legionum devenerit multitudo. Divus Bernardus (4) autumat, cœlum empyreum evacuatum fuisse, ut in occursum Dei Genitricis exiret. Angeli gaudebant, archangeli jubilabant, throni exultabant, dominationes psallebant, principatus harmonizabant, potestates cytharizabant, cherubim et seraphim hymnos concinebant, usque ad supremum divinæ Majestatis tribunal suum Reginam deducendo. In ere-

(3) Lib. de Mirac., cap. 3.

(4) Serm. de Assumpt.

ctione illius statuæ, quam rex Nabuchodonosor exerat, intonuit sonus multiplex tubæ, fistulæ, cytharæ, sambucæ, psalterii ac universi generis musicorum (1). O quam potior ratione tubas, fistulas, cytharas, omnisque generis instrumenta musica in erectione ad cælum hujus vivæ imaginis veri Dei congruebat adhiberi!

D. Petrus Damianus inquit: « In hac Virginis assumptione aliquid gloriōsius, quam in ascensione Christi invenitur; Christum enim ascendentem angeli animæque sanctæ tantummodo sequebantur. At Virginem non angeli solum, et animæ sanctæ, sed Christus etiam ipse cuius infinita dignitas est, comitabantur (2). » Et post pauca idem sanctus ait: « Angeli quippe soli Redemptori occurrere potuerunt: Matri vero Filius ipse cum tota curia tam angelorum quam iustorum solemniter occurrens eam ad beatæ sessionis evexit consistorium. Parum erat Christo, omnes cælicolas in occursum sue Genitricis mittere; sed etiam ipsem promptius, quam ille paterfamilias qui occurrens filio prodigo illum amplexatus est, cum ingenti majestate et gloria Matri sue obviam venit. » Dum Betsabee mater Salomonis ad eum venit, surrexit rex in occursum ejus, adoravitque illam, et sedit super thronum suum. Non minorem certe reverentiam Matris sue Christus exhibuit; alioquin quomodo crederetur implesse quod ipsem in lege præcepit: *Honora patrem tuum et matrem tuam?*

Cum rex David arcam fœderis de domo Obededom in urbem reduceret,

(1) Dan. xiii.

plurimos undequaque sacerdotes vocavit, levitas, cantores, ordines tot nabliorum, cymbalorum ac tubarum, aliorumque instrumentorum genera. Similiter Salomon ob requiem arcæ in templo Domini seniores omnes Jerusalem in Sion coegit, ut arcam Testamenti deferrent de civitate David, id est de Sion. Et tulerunt sacerdotes arcam, et rex et omnis populus gradiebatur ante arcam boves et oves innumerabiles mactantes, et intulerunt arcam fœderis Domini in locum suum, in oraculum domus, in Sancta Sanctorum sub alas cherubim. Adeundem prope modum ob requiem spiritualis arcæ novus ipse Salomon Christum mundo sublimiores cælestium mentium ordines, tum primarios novi Testamenti viros, id est Apostolos una cum universa plebe sanctorum qui erant Jerusalem, in unum cogens, animam quidem in Sancta Sanctorum, videlicet in penetralia cæli per angelos introducit; corpus autem Apostolorum manibus gestatur, Rege regum invisibilis sue Deitatis splendore illud contegente, ac universo sanctorum cœtu præcurrente, sacrasque voces emittente, laudisque sacrificium in tumulo tamquam in thalamo peragente. Si tantus fuerit honor, si tanta gloria lignæ illius et inanimatae arcæ, quanto magis animatam hanc Dei arcam honorare decuit? Decuit sane, ut eam non lignæ, sed ignei currus deferrent; non bovum juga, vel albigantes quadrigæ, sed ipsæ cælestes virtutes traherent, chori cælestes pæana canerent, ipse Rex regum toto cælesti exercitu comitatus præcederet.

(2) Serm. de Assumpt.

sitates, ærumnas ac preces ad eam fusas luculentissime cernat.

His toto cælo jubilante peractis, in quas cælicolæ voces eruperint, auscultemus.

6. Ast, ubi primum ad supremum Ss. Trinitatis thronum deducta est, ut clarissimo illo divinæ gloriæ lumine collustrata magnificaverit Dominum, et exultaverit spiritus ejus in Deo salutari suo. Mox Theipater eam uti Filiam acceptissimam, Theifilius uti Matrem dulcissimam, Theispiritus uti Sponsam charissimam arctissimo Deitatis sue complexu firmavit, et in proximo throno gloriæ sacræ humanitatis Christi super omnes angelos ac beatos eminentissime collocavit. Diadema Pater sue omnipotentiæ dedidit, ut omnia facere posset, quæcumque vellet. Arcana Filius sue sapientiae revelavit, ut Deitatis lucem altissime penetraret, omnesque res creatas in ea perspicacissime contueretur. Spiritus sanctus charitatis ac misericordiæ sue munera contulit, ut mater esset misericordiæ, et nostras ipsa causas coram divina Majestate perageret. Pater lunam, hoc est universam Ecclesiam militantem sub pedibus illius subjecit, Filius sole sue clarissimæ visionis eam vestivit, Spiritus sanctus coronam stellarum duodecim, omnium nempe suorum charismatum, atque gratiarum ornamenta capiti ejus imposuit. Pater potentiam, Spiritus sanctus charitatem, suus Filius tantam ei scientiam contulit, ut quicquid Deus videt scientia visionis (iis dumtaxat exceptis quæ singulariter ad Christum spectant) in divina essentia, uti theologi putant, perspicacissime contueratur. Hinc D. Epiphanius eam πολύφτελην, et D. Ephrem πολυομματον, hoc est multoculam vocant, eo quod in sua ad cælum Assumptione divinitus obtinuit, ut nostra discrimina, neces-

— Tot signa cernentes in ea, totque miracula *virtutes cælorum commoventur*, et inclamare coguntur: Fecit ei magna qui potens est. — Fecit ei tam magna qui potens est, repetunt potestates, ut, ne quavis infuscaretur caligine, fuerit a nobis potestas principis tenebrarum furorque compresus. — Unanimiter huic arcæ tribuunt super trinam quam Deus regit machinam Principatus principatum, Dominationes dominationem, Thronique thronum. — Dignum et justum est, præbet responsum *cherub protegens*; quem arcam hanc pretiosam, Deo jubente, custodiverim, hisque pennis divina tamquam protectione contererim. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, duo Seraphim una

tamen voce, pulcre sonantibus cælestibus organis, incipiunt suavissime canere, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; hanc siquidem arcam quam apertis alis custodivimus, tam sublimiter assumpsisti. Dignum et justum est Te in Assumptione B. Mariæ semper Virginis collaudare, benedicere et prædicare: quæ et Unigenitum tuum in hoc immaculato corpore sancti Spiritus obumbratione concepit, et ex hoc etiam corpore, virginitatis gloria permanente, Lumen æternum mundo effudit, quemadmodum suo de roseo gremio aurora coruscantem solem facit oriri. — Postea nexit manibus, et flexis in divinum altare capitibus, clamabant alter ad alterum et dicebant: Sancta hæc arca Dei vivens, Sancta hæc arca quæ cælestè manna continuit, Sancta hæc arca quæ defurenti pelago liberat homines, ut implerent in hoc cælo ruinas (1). — Hæc angelica vox a sanctis omnibus iterum iterumque repetitur. En quam nostris desideriis optavimus, inclamat patriarchæ. Quibus: en quam nostris figuris præsignavimus, concinunt prophetæ, simulque clamare non desinunt: gaudeamus. Gaudeamus, repetit chorus martyrum, chorus confessorum, chorus virginum, chorus innocentium, quia tantam in terris Matrem ac tantam in cælo promeruimus habere Reginam. Gaudeamus,

(1) Hæc habet Justinus Miechoviensis: "Et illi angeli eam (Virginem) multum celebrarunt, qui in Assumptione ejus admirantes clamaverunt: *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrræ, et thuris, et universi pulveris pigmentari?* Cant. III, 6. Unde D. A-

sibi vicissim ajunt Joachim et Anna, et gaudium nostrum sit plenum; quum lœti reminiscamur, tam magnum nos terræ ac cælo peperisse splendorem. Gaudeamus, inquit Joseph et Johannes, ille sponsus, iste frater; quid de gaudio illius qui Spiritum sanctum Virginis quoque sponsum æmulatur? quid de gaudio istius, si Deiparæ tantummodo verbis in materno utero clausus exultaverit infans? Gaudeamus, inquit Elisabeth; quum iterum Mater Domini mei veniat ad me. Gaudeamus, Simeon ait, de adventu tantæ Mulieris, quæ fecit dimittere servum Domini in pace, eo quod videbant oculi ejus salutare Dei. Eamdem vocem proferunt Magi, cum oriatur, dicunt, in cælo nostra fulgida stella quæ duxit nos ad veritatis agnitionem. Eadem voce loquitur bonus latro, eam misericordiæ pietatisque Matrem conspiciens, quæ Christi morientis oculos ad se convertit. Postmodum illud corpus in quo suaviter habitavit tota plenitudo Deitatis, cælicolæ omnes venerantur humillima cum inclinatione cervicem, nobilior cælo cælum nobilioremque paradiso paradisum excipientes.

En mira prorsus inferi, terræ cælique concordia vocum; en mira per quæque sæcula perpetuata, verenda, nunquam interrupta traditio; en mira quam tenuiter evincendam proposuimus, de mysterio assumptæ in corpore Virginis ecclesiarum omnium identitas.

thanasius ponderans illa verba Marie: *Beatum me dicent omnes generationes, ita fatur: Beatum te prædicant omnes angelorum et terrestrium hierarchiæ, et hierarchicas manus attollentes benedicunt tibi, quæ et in cœlis benedicaris, et in terris beata prædicaris.* Super Litanias Lauret. Disc. CCLXXII n. 5.

PARS SECUNDA

BIBLIA

PRÆLUDIUM

1. Quamquam sacrae Litteræ nec de virginitate Deiparentis nec de istius maternitate tacuerint, de ipsiusmet veruam Assumptionem non item: quandoquidem illæ proprius ineffabile sacramentum Incarnationis attingunt. Non ita tamen se res habet quoad corpoream Virginis Assumptionem, quippe quæ, licet præclarissimum nobilissimumque sit Virginis Mariæ decus et gloria, nullatenus attigit cœconomiam fidei. Jure proin alte silent de hoc privilegio sac. Biblia; non ita tamen, ut in ipsis ne radicaliter quidem et velut in germine Mariana prærogativa delitescat. Hæc ibidem latet ad eum pene modum quo mortuorum resurrectio in illo legitur Exodi commate: *Ego sum Deus Patris tui, Deus Abraham, Deus Isaac et Deus Jacob* (1); *non est enim mortuorum Deus, sed viventium* (2), prouti contra Sadducæos arguens Christus, ita obstruxit os loquentium iniqua, ut respondere nulla ratione valuerint. His rite præstitulis, tenuiter evincendum

assumimus, in cunctis sacrae Scripturæ libris corpoream Deiparentis Assumptionem delitescere.

2. Illa quapropter argumenta biblica vel exegeticam illam seu scientificam sac. Scripturarum expositionem quæ Marianum privilegium subobscure declarat, hermeneuticæ regulis, nec non Ecclesiæ sensu et tam illustrium PP. atque DD. interpretatione, consulto verentes, ne nos humilem hanc disquisitionis partem ex imaginationis penu comminisci proprio marte contingat. Ne circumferamur enim *omni vento doctrinæ*, ut loquitur Apostolus, sacrosancta tridentina Synodus (sessione IV) regulam scite proposuit his verbis expressam: « Ad coercenda peccantia ingenia, decernit (Synodus), ut nemo suæ prudentiæ innixus in rebus fidei et morum ad ædificationem doctrinæ christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus con-

(1) Exod. III, 6.

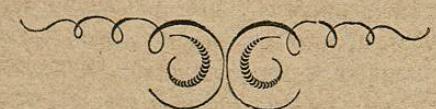
(2) Matth. XXII, 32.

torquens contra eum sensum quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, cuius est judicare de vero sensu et interpretatione Scripturarum, aut etiam contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari valeat. » Unde clarissimus Lirinensis: « Hic forsitan requirat aliquis, cum sit perfectus Scripturarum canon, sibique ad omnia satis superque sufficiat, quid opus est ei ecclesiasticæ intelligentiæ jungatur auctoritas? Quia videlicet Scripturam sacram pro ipsa sua amplitudine non uno eodemque sensu universi acci-

piunt, sed ejusdem eloquia aliter atque aliter, alias atque alias interpretatur; ut pene quot homines sunt, tot illinc sententiae erui posse videantur... Atque idcirco multum necesse est propter tantos tam varii erroris confractus, ut propheticæ et apostolicæ interpretationis linea secundum ecclesiastici catholici sensus normam dirigatur (1). »

Sic proinde constitutam biblicam orationem, dum nostris cœptis opitulatrix gratia Virginis aspiret, delibare leviter inchoemus.

(1) Commonit., cap. II.

VETUS TESTAMENTUM

LIBER GENESIS

IN PRINCIPIO CREAVERE DEUS CÆLUM ET TERRAM

1. *Fiat lux, et facta est lux* (1). Qua super re B. Albertus magnus sic pulcre divinat: « Ipsiæ, Maria, figurata est per illam lucem primariam, quæ creata creditur ibi ubi Sol oritur, et de qua secundum quosdam factum est corpus Solis, quia de substantia Virginis formatum est corpus Filii, qui ut lux vera illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum (2). » Porro substantia lucis incorruptibilitate pollet, numquam suum amittens nitorem; B. quoque Virgo, micantissima prouti lux, nunquam suam venustatem amisit suumque nitorem: ad instar proinde lucis etiam in tumulto, in occasu suæ vitæ, lucis incorruptibilitate refusit, ut super novum æternitatis horizontem nova luce radiaret. — Lux semper virgo manere conspicitur; unde nec vetustate, nec putredine aut carie corruptitur; B. quoque Virgo nullam unquam sive putredinem, sive corruptionem sensit, virgo ante partum, virgo in partu, virgo post partum permansit: illa vero quæ jugiter extitit virgo, virgo corruptionis macula in sepulcro, ut ita

(1) Gen. 1, 5.

(2) De laudib. B. Mariae lib. vii, loc. 30.

loquar, esse desineret? — Lux aluendo dicitur, hoc est purgando tenebras, et ideo ab æterna luce creatur, ut per eam cætera videantur. Verum beata Virgo, quum tenebras ignorantiae, tenebras superstitionis, tenebras idolatriæ propulsaverit, æternum in mundo lumen effundens, tenebras quoque sui tumuli propulsavit, ut se ad intuitivam Dei visionem atque fruitiōnem attolleret, et æternitatis die frueretur. — *Et facta est lux. Et videt Deus lucem, quod esset bona*, id est pulcra; etenim pulcritudofons et origo bonitatis est, ut Marsilius Ficinus optime monere voluit. Platone magistro, pulcritudo definitur: « Effectus quidam, seu radius ex Dei optimi tamquam formosissimi solis mirabiliter facie in creatam naturam incidens, et cum eam suis excoluerit gratiis, in fontem ex quo prodierat revertens. » Unde sapienter ait Dionysius Carthusianus: « Quoniam omnium artifex Deus, ad ipsius formationem in utero supernaturaliter concurrens, Filio suo dignum habitaculum fabricaturus, eam intrinsecus omnium gratificantium charismatum et significantium habituum plenitudine adornavit, ut etiam in exteriori ejus effigie gratia divina tam copiosa efficaciterque luceret (3). » Hæc autem pulcritudo Virginis, non

(3) De dignit. Mar., art. 4.